

Kids Blues

Lesplan 1.4 Verhaal van de blues & Black Betty

Luister naar het verhaal van de blues en maak je eigen versie van Black Betty

Inhoud	De kinderen luisteren naar de voorstelling of het verhaal van de blues, leren wat een worksong is, leren over geheimtaal in de blues en maken hun eigen versie van het lied Black Betty.
Nodig	<ul style="list-style-type: none"> • Werkbladen in de bijlage printen. • Digibord of een alternatief om geluid op af te spelen • <i>Het spel 'denkdobbelen van Fabien van der Ham' is een aanrader. Die kun je ook gebruiken om op te schrijven en mee te dobbelen.</i> • Dobbelstenen voor de hele klas (in groepjes mee werken)
Stappen	<ul style="list-style-type: none"> - Gesprek over het verhaal van de blues naar aanleiding van de voorstelling van Big Bo of het verhaal "Als dit vrijheid is" van Kaj van der Plas. - Meer leren over het lied Black Betty en het lied leren zingen. - Met behulp van een schema je eigen versie van Black Betty maken door middel van bluesdobbelen.

Verhaal van de blues

1. Voer een gesprek over het beluisterde verhaal van de blues. Dit kan de voorstelling van Big Bo zijn of het voorgelezen verhaal van Kaj Van Der Plas.

1a. Praat eens na over het verhaal van Kaj van der Plas (Als dit vrijheid is)

- 1 – Heb jij muziek aan als je een klusje doet, of ken je iemand die dat doet?
Wat voor muziek dan?
Helpt dat bij het klusje en zo ja, hoe dan?
- 2 – De vader in het verhaal van Kaj van der t niet met de oma eens.
Oma zegt dat ze vrij zijn. Wat bedoelt ze daarmee?
Vader vindt dat niet echt vrijheid. Waarom niet?
Wanneer zou de familie écht vrij zijn?
- 3 – Ken je een liedje dat past bij een gevoel?
Welk liedje past bij blijdschap?
Welk liedje past bij boosheid?
Welk liedje past bij verdriet?
- 4 – Waarom zou de vader droevige liedjes spelen als hij zich droevig voelt?

1b. Praat eens na over de voorstelling van Big Bo.

- 1 – Heb jij muziek aan als je een klusje doet, of ken je iemand die dat doet?
Wat voor muziek dan?
Helpt dat bij het klusje en zo ja, hoe dan?
- 2 - Wat valt je op in de liedjes die voorbijkwamen in de voorstelling?
- 3 – Ken je een liedje dat past bij een gevoel?
Welk liedje past bij blijdschap?
Welk liedje past bij boosheid?
Welk liedje past bij verdriet?
- 4 – Waarom zou iemand droevige liedjes spelen als hij/zij zich droevig voelt?

2. Bespreek deze informatie over een werklied

In de bluesmuziek worden liedjes gespeeld die al lang geleden ontstonden in Amerika. Wel meer dan 100 jaar geleden misschien. Liedjes die ontstonden toen omdat sommige mensen daar gevangenen waren genomen en op het land moesten werken. Of aan een spoorlijn. Dat was helemaal niet leuk. Ze zongen tijdens het werken, werkliedjes, in het Engels heet dat een 'worksong'. In die liedjes zongen ze soms teksten die stiekem een dubbele boodschap hadden, bijvoorbeeld over hoe moeilijk het leven was. Maar dat hardop zeggen deden de mensen niet omdat ze bang waren voor de gevolgen daarvan. Ze uitten zich dan toch door het als het ware met geheimtaal in het liedje te stoppen.

Het lied Black Betty

1. Lied Black Betty

We gaan aan de slag met een voorbeeldlied Black Betty en maken daarna onze eigen worksong. Black Betty is een heel bekend liedje. We gebruiken dit lied als voorbeeld. Het is in 1977 uitgebracht door een band met de naam 'Ram Jam' [spreek uit: Rem Jam] als een soort rock-liedje.

Beluister hier: https://youtu.be/l_2D8Eo15wE

2. Andere versies

Andere artiesten hebben het daarna ook weer gebruikt voor een nieuwe modernere of andere versie, bijvoorbeeld een 'remix' (een nieuwe bewerkte versie) Kijk en luister maar eens:

<https://youtu.be/l1IRxY4D4aM>

https://youtu.be/D_JxMb8RLEY

<https://youtu.be/IOJk4ssNibA>

3. Uit de tijd van de slavernij

Maar het liedje is al veel ouder en stamt uit de tijd van de slavernij. Het liedje werd gezongen in 'chain gangs', slaven of gevangenen die geketend waren aan elkaar en moesten werken. Vaak was er dan een voorzanger en een groep die de herhaling zong.

Het klonk zo.

https://youtu.be/tiCEVI_9-MM

4. Lead Belly

Dit is een (net iets andere) versie van de zanger 'Lead Belly', een zanger uit die tijd

O Black Betty – bam a lam

O Black Betty – bam a lam

O Black Betty – bam a lam

Black Betty Black Betty – bam a lam

Black Betty Black Betty – bam a lam

Etc

5. Tekst en betekenis

De tekst gaat over Black Betty: Je zou zeggen: dat gaat over een vrouw die Betty heette. Maar in werkelijkheid was het een soort van geheimtaal. Een **metafoor**. De tekst Black Betty werd gebruikt om **het stiekem over iets anders** te hebben. De echte boodschap werd vermomd. De slaven wilden zingen over de ellende waar ze in zaten, maar verpakten het in andere woorden, zodat ze geen straf kregen.

Je kan verschillende betekenissen vinden in onderzoek naar het liedje Black Betty.

Black Betty kan betekenen: de bewakers van de slaven.

Bam-ba-lam staat dan misschien voor: het slaan, of voor de zweep die ze gebruikten..

6. Tekst

Hierbij de tekst op een rij.

Oh, Black Betty **BamaLam** Oh, Black Betty **BamaLam**
Black Betty, Black Betty **BamaLam** Black Betty, Black Betty **BamaLam**
Jump steady Black Betty **BamaLam** Jump steady Black Betty **BamaLam**
Oh, Black Betty **BamaLam** Oh, Black Betty **BamaLam**
Look yonder Black Betty **BamaLam** Look yonder Black Betty **BamaLam**
Turn around Black Betty **BamaLam** Turn around Black Betty **BamaLam**
Jump down Black Betty **BamaLam** Jump down Black Betty **BamaLam**
Oh, Black Betty **BamaLam** Oh, Black Betty **BamaLam**
Black Betty had a baby **BamaLam** Black Betty had a baby **BamaLam**
The little thing went crazy **BamaLam** The little thing went crazy **BamaLam**
Oh, Black Betty **BamaLam** Oh, Black Betty **BamaLam**
enzovoort...

Probeer maar eens met de opname mee te zingen

<https://youtu.be/AjcnxQsNe-k>

Je eigen worksong op basis van Black Betty

1.Intro

We hebben Black Betty nu gehoord, meegezongen en we weten een beetje wat de achtergrond is van het lied. We gaan nu op dezelfde melodie en met hetzelfde ritme een andere tekst maken in het Engels. Dat doen we onder door onder andere te 'bluesdobbelen'.

Maar voordat je een tekst gaat maken, verzin je je eigen bluesnaam. Dat is wel zo fijn. Want een echte blues songwriter, heeft een echte bluesnaam. Doe maar eens via deze website:

<https://fun.namerobot.com/name/blues>

2. Nieuwe tekst, deel 1

We maken nu een nieuwe tekst.

- Stap 1: verzin een naam met twee lettergrepen, Engels (of eventueel Nederlands).
- Stap 2: verzin een eigenschap in het Engels met 1 lettergreep. Een bijvoeglijk naamwoord:
Bijvoorbeeld: [Green, blue, sad, big, small, brown, mad, deep](#)
Kun je ook een eigenschap verzinnen die dezelfde beginletter heeft als de naam bij 1? Dan heb je alliteratie.
Bijvoorbeeld: [sad Simon, Ggreen Gerwin, red Rubie, mad Milan](#)
- Stap 3: Balalam is een verzonnen woord. Kun je een ander verzinwoord maken met 3 lettergrepen dat Engels klinkt?
Bijvoorbeeld: [Sjoebidoe / Deeladee / Pomtiedom](#)

Je komt dan uit op 1) naam + 2) eigenschap + 3) verzinwoord

Bijvoorbeeld:

[Ooh Sad Simon doobiedoo](#)

[Ooh Sad Simon doobiedoo](#)

Zing maar eens mee (of zing je eigen versie)

https://youtu.be/aA7b6n_825w

3. Nieuwe tekst, deel 2

We hebben het eerste stuk van het liedje nu gemaakt. We gaan er nu twee zinnen bijmaken die iets vertellen over je hoofdpersoon. Iets wat de hoofdpersoon heeft of doet. Dit worden stap 4 en stap 5 van het maken van je liedje.

Bijvoorbeeld:

Ooh Sad Simon, doobiedoo
Ooh Sad Simon, doobiedoo
Sad Simon had a hammer – doobiedoo
The damn thing was green – doobiedoo

Zing maar mee met dit voorbeeld.

<https://youtu.be/-pTAWL317ss>

Maak de twee laatste zinnen die je in het voorbeeld ziet, op de volgende manier

- Stap 4: bedenk een ding (of persoon, zoals een vader) in het Engels met 1 of 2 lettergrepen. Iets wat je kan hebben.
Bijvoorbeeld: hammer, father
- Stap 5: bedenk een eigenschap in het Engels. Een kleur, een emotie of een andere eigenschap met 1 of 2 lettergrepen. Het mag rijmen op 4, maar het hoeft niet.
Bijvoorbeeld: green, mad, happy

4. Bluesdobbelen

Nu we alle elementen hebben, kunnen we gaan bluesdobbelen. We gaan voor een aantal onderdelen van het liedje steeds 6 versies verzinnen. Die kunnen we op de dobbelplaat schrijven.

Doe dat in groepjes

Print de bijlage BLUESDOBBELPLAAT en WORKSONG INVULBLAD

- 1) een naam met een eigenschap (bijv: Sad Simon) > verzin met je groep 6 combi's naam+eigenschap, schrijf ze op
- 2) een verzinwoord - (bijv: doobiedoo) > verzin 6x iets met de groep
- 3) iets wat je kan hebben. in het engels (met 1 of 2 lettergrepen), verzin 6 dingen (bijv: hammer), mag ook iets gek zijn hoor!
- 4) een bijvoeglijk naamwoord met 1 of 2 lettergrepen. (bijv: green), ook 6x verzinnen, leef je uit!

5. Schrijf op de verzamelplaat en dobbel variaties

Schrijf voor de 4 onderdelen alle 6 varianten op de BLUESDOBBELPLAAT. Al deze elementen kun je dan bij elkaar dubbelen en dan heb je je eigen variatie van het liedje. Gooi voor elk van de 4 onderdelen opnieuw de dobbelsteen. Je kan eindeloos gekke combinaties verzinnen.

6. Dobbelen een worksong bij elkaar en zing 'em

Pak je dobbelstenen erbij en dobbel een worksong bij elkaar.

Schrijf de tekst op het WORKSONG INVULBLAD.

Zing/rap met de klas de nieuwe liedjes (met de Black Betty melodie).

Klap ondertussen het ritme met zijn allen, zoals je op het voorbeeld hebt gehoord.

Blijf doorklappen totdat iedereen zijn song heeft gezongen.

Zing het verzinwoord ook met zijn allen (bamalam, doobiedoo) Zing de rest van de tekst met je eigen groep.

Zo krijg je het effect van een voorzanger en een groep die nazingt. Succes!

Luister hier naar het voorbeeld

<https://youtu.be/uYj3O7Ejtx0>

BLUESDOBBELPLAAT:

1.					
2					
3					
4					

WORKSONG INVULBLAD (leef je uit!)

- 1) eigenschap 1 lettergreep + Naam 2 lettergrepen, zoals Sad Simon
- 2) Verzinwoord met 3 lettergrepen, zoals Doobiedoo
- 3) Ding wat je kan hebben 1 of 2 lettergrepen, zoals hammer
- 4) Eigenschap met 1 of 2 lettergrepen, zoals green

OOOO	1	2	
OOOO	1	2	
1	HAD A	3	2
THE DAMN THING WAS	4	2	